

Etički kodeks

ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U RIJECI

Etički kodeks

Izdavač
SVEUČILIŠTE U RIJECI

Za izdavača
Akademik Daniel Rukavina

Urednica
Dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija

Naklada
10.000 primjeraka

Tiskano u listopadu 2006. godine

RIJEČ REKTORA

Sveučilište u Rijeci prvo je hrvatsko Sveučilište koje ima cjelovit i suvremen etički kodeks. U ovoj knjižici, koja je namijenjena cjelokupnoj akademskoj zajednici objedinjena su 3 dokumenta na kojima smo radili u zadnjih 5 godina: Etički kodeks, dodatak Etičkom kodeksu kojim se uređuje djelokrug rada i postupak Vijeća časti Sveučilišta u Rijeci i Etičkih povjerenstava sastavnica Sveučilišta u Rijeci te Kodeks ponašanja studenata.

Ti su dokumenti usvojeni 2003. (Etički kodeks i Dodatak etičkom kodeksu) i 2005. godine (Kodeks ponašanja studenata), nakon opsežnih rasprava.

Prema mojem dubokom uvjerenju ovi dokumenti idu u red značajnijih događanja u novijoj povijesti razvoja riječkoga Sveučilišta. U prvome redu zbog činjenice da o Sveučilištu kao vrhunskoj znanstvenoj i obrazovnoj instituciji promišljamo na način poticanja i promoviranja visokih moralnih načela koja trebaju osigurati da Sveučilište u moralnom pogledu bude uzorom cijelome društvu. Svjedoci smo i sudionici burnih događanja i rasprava koje potresaju društvo, a u kojima se propituje odgovornost svakog pojedinca za opće dobro i kako spriječiti da osobni interes nadvlada opći, kako zaštititi interese manjine, kako spriječiti diskriminaciju po nacionalnoj, vjerskoj, političkoj, spolnoj osnovi itd. Europa se danas izgrađuje i kao društvo znanja i kao zajednica koja njeguje visoke moralne i ljudske norme. Sveučilište mora biti promicateljem i zaštitnikom svih vrijednosti koje će nas ravnopravno svrstati u zajednicu europskih naroda u koju trebamo ući ponosno i kao pojedinci i kao narod visokih intelektualnih, kulturnih, znanstvenih i moralnih vrijednosti.

U dokumentu Magna Charta koju su europska Sveučilišta potpisala 1988. u Bologni prigodom proslave 900. obljetnice najstarijeg svjetskog sveučilišta navedeno je da «Sveučilište predstavlja autonomnu instituciju u srcu društva». Kako promišljati razvoj Sveučilišta da ono očuva autonomnost, a pri tome i dalje bude aktivnim sudionikom u društvu i sudjeluje u stvaranju sustava vrijednosti koji treba voditi to društvo. Upravo je u tome bitna uloga obrazovnog sustava jer presudno utječe na formiranje ličnosti mladog čovjeka i određuje moralne vrijednosti koje će on ponijeti u život, a s obzirom na intelektualni potencijal i dominantno utjecati na izgradnju sustava moralnih vrijednosti u društvu. Visoka moralna načela i do sada su vodila ogromnu većinu zaposlenih u akademskoj zajednici. Ipak činjenica da se u društvu ponekad postavlja pitanje moralnosti nekih događanja i postupaka u sveučilišnoj zajednici, čime se stanje na Sveučilištu pokušava izjednačiti sa stanjem u društvu bili su i razlog da izradimo Etički kodeks u kojem su popisane norme koje opredjeljuju moralno prihvatljivo ponašanje, odnosno jasno ukazuju na sve ono što smatramo neprihvatljivim. Stoga sam nakon izbora za rektora smatrao svojom dužnošću učiniti sve da Sveučilište i u ovom segmentu života prihvati suvremene društvene norme.

Sretna je okolnost da etika kao znanstvena i nastavna disciplina ima čvrsto uporište na našem Sveučilištu i da ima respektabilno mjesto u hrvatskoj i međunarodnoj znanosti. Podsjetio bih na činjenicu da je i Hrvatsko bioetičko društvo prije par godina utemeljeno u Rijeci te da će se 4. Kongres svjetskog bioetičkog društva održati 2009. godine također u Rijeci. Na riječkom Sveučilištu iz ovog područja djeluju respektabilne istraživačke grupe i pojedinci na Medicinskom, Filozofskom, Teološkom, Pravnom i drugim fakultetima.

Rektor
Akademik Daniel Rukavina

I. ETIČKI KODEKS SVEUČILIŠTA U RIJECI

1. UVOD

Cilj je Etičkoga kodeksa poticati razumijevanje i prihvaćanje temeljnih načela moralno opravdanoga ponašanja te njihovu primjenu u specifičnom kontekstu Sveučilišta. Etički kodeks nastoji afirmirati i promicati osjetljivost za vrijednosti koje su specifične za sveučilišnu djelatnost u najširem smislu, a koje nisu ili još nisu ugrađene u postojeću zakonsku regulativu.

Ustanovljavanje i propisivanje etičkih standarda dinamički je proces koji slijedi stalni razvoj razumijevanja prava i dužnosti ljudskoga bića. Upravo zbog takve naravi etičkih normi, ovaj Etički kodeks podložan je stalnim provjerama i eventualnim preinakama sukladno razvoju i razumijevanju etičkih vrijednosti u specifičnom društvenom kontekstu.

Etički kodeks sastoji se od Uvoda, Preambule, Općih odredaba, Temeljnih načela te od specificiranja Neprihvatljivog ponašanja i Profesionalnih prava i odgovornosti. Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci, sukladno svojoj naravi, pisan je na razini općenitosti koja omogućuje i preporučuje specifikaciju unutar Etičkih kodeksa pojedine struke, radne domene ili profesionalnih uloga.

Sveučilište ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi članovi/članice sveučilišne zajednice mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

Sveučilište u Rijeci ustanovit će tijela i donijeti potrebne akte za provedbu Etičkog kodeksa u skladu sa svojim Statutom.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom donošenja na sjednici Senata Sveučilišta u Rijeci.

2. PREAMBULA

Sveučilište u Rijeci nastoji na savjesnom i dosljednom ispunjavanju svoje društvene misije, zaštititi i unapređivanju akademskih sloboda i akademskoga integriteta te promicanju načela etičke i profesionalne izvrsnosti u svim domenama zajedničkoga i pojedinačkoga djelovanja. Sveučilište u Rijeci nastoji zajamčiti i promovirati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svojih temeljnih zadataka podučavanja, znanstvenoga rada te služenja društvu. U skladu s tim uvjerenjima od svih članova/članica sveučilišne zajednice očekuje se lojalnost kako najvišim etičkim vrijednostima poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja tako i profesionalnim načelima traganja za istinom, stjecanja i širenja znanja te akademske izvrsnosti u najširem smislu.

Sveučilišnu zajednicu čine osobe koje pripadaju različitim društvenim, kulturnim i obrazovnim sredinama. U takvu kontekstu Etički kodeks predstavlja nužni skup etičkih načela i standarda kojima se štite i promiču prava i slobode, osigurava pravedan i jednak tretman svakoga člana/članice sveučilišne zajednice, održavaju i unapređuju standardi znanstvenoga, nastavno-obrazovnoga i stručnoga rada te potiče etično ponašanje svih članova/članica sveučilišne zajednice. Cilj je Etičkoga kodeksa stvaranje ozračja u kojem je svim osobama zajamčen razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sloboda u stupnju u kojem ne ograničava slobodu drugih osoba. Etički kodeks promiče ozračje u kojem svi članovi/članice sveučilišne zajednice u obavljanju svoje djelatnosti čuvaju ugled i dostojanstvo svoje profesije te se odgovorno i etički odnose prema drugim članovima/članicama te zajednice.

3. OPĆE ODREDBE

3.1. Naslov

Ovaj se dokument naslovljuje Etičkim kodeksom Sveučilišta u Rijeci

3.2. Upotreba pojmova

Za potrebe Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Rijeci:

- "Etički kodeks" označava Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci.
- "Sveučilište" označava na Sveučilište u Rijeci.
- "Sveučilišna zajednica" i "članovi/članice sveučilišne zajednice" označava sve studente, nastavnike, znanstvenike, suradnike, službenike i sve djelatnike neovisno o vrsti i trajanju njihova ugovora temeljem kojega ostvaruju prava i obveze na Sveučilištu u Rijeci.
- "Akademska zajednica" i "članovi/članice akademske zajednice" uključuje sve osobe koje sudjeluju u nastavi, znanstvenom istraživanju i mentorskim djelatnostima na Sveučilištu u Rijeci.
- "Nastavnik/nastavnica" označava sve osobe koje održavaju nastavu na Sveučilištu u Rijeci bez obzira na nastavno, znanstveno ili suradničko zvanje, te na vrstu i trajanje ugovora temeljem kojega održavaju nastavu.
- "Studenti/studentice" su sve osobe uključene u obrazovni program na Sveučilištu u Rijeci.

4. TEMELJNA NAČELA

4.1. Ljudska prava, poštivanje integriteta i dostojanstva osobe

Sveučilište svakom članu/članici sveučilišne zajednice mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar sveučilišne zajednice te druga prava zajamčena Ustavom i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Svi članovi/članice sveučilišne zajednice trebaju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima koja proizlaze iz poštivanja njihova života, integriteta i dostojanstva. Svim članovima/članicama sveučilišne zajednice mora biti osigurano pravo na privatnost, te autonomija u njihovom djelovanju na Sveučilištu. Svim članovima/članicama sveučilišne zajednice treba priznati pravo i osigurati uvjete nesmetana profesionalnoga razvoja i usavršavanja u skladu s osobnim mogućnostima i uvjerenjima te u mjeri u kojoj ne narušavaju to isto pravo druge osobe.

Svi članovi/članice sveučilišne zajednice imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja, ali i nastojanja na podizanju kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkoga dobra Sveučilišne zajednice u cjelini.

4.2. Jednakost i pravednost

Svaki član/članica sveučilišne zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Sveučilište je dužno osigurati uvjete za ostvarenje načela jednakosti i pravednosti.

Članovi/članice sveučilišne zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu interferirati s mogućnošću objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnoga obavljanja radnih obveza.

Svim članovima/članicama sveučilišne zajednice treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

4.3. Akademska sloboda

Sveučilište u Rijeci priznaje akademsku slobodu temeljnim uvjetom i obilježjem u procesu podučavanja, znanstvenoga istraživanja i stipendiranja. Članovi/članice akademske zajednice u svojim istraživanjima trebaju biti vođeni idejom slobode istraživanja te izvršavati svoje tradicionalno pravo ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura u duhu odgovornoga i poštenoga traganja za istinom, stjecanja i distribucije znanja. Sveučilište treba zaštititi sve članove akademske zajednice od svakoga pokušaja sužavanja, ograničavanja ili uskraćivanja ove slobode.

Sveučilište u Rijeci podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u svim segmentima sveučilišnoga života i rada.

4.4. Profesionalno ponašanje

Od članova/ članica sveučilišne zajednice očekuje se da odgovorno, savjesno profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obveze prema studentima/ studenticama, kolegama/ kolegicama i ostalim djelatnicima/ djelatnicama na Sveučilištu te da u svojem djelovanju slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, ljubaznosti i tolerancije.

Obveza je članova/ članica sveučilišne zajednice poštivanje kriterija stručnosti i izvrsnosti te u skladu s tim stalno stručno usavršavanje unutar profesionalnoga područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući svakovrsne predrasude.

Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju održavati i poticati suradnju u profesionalnim odnosima i nastojati na učinkovitom korištenju sveučilišnih resursa težeći povećanju dobrobiti i smanjivanju gubitaka uvijek kada je to moguće. Od svih članova/ članica sveučilišne zajednice očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva te sudjelovanje u izvansveučilišnim djelatnostima koje neće biti u sukobu s njihovim profesionalnim obvezama na Sveučilištu niti štetiti tim obvezama.

4.5. Poštivanje zakona i pravnih postupaka

Od svih članova/ članica sveučilišne zajednice očekuje se poštivanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova/članica sveučilišne zajednice. Sveučilište ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje članova/članica sveučilišne zajednice sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza. Svim članovima/članicama sveučilišne zajednice treba osigurati jednaku mogućnost pritužbe i ravnopravan položaj u postupku ispitivanja povreda odredbi Etičkog kodeksa.

5. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

5.1. Diskriminacija

Temeljem odredbe Sveučilišta o poštivanju dostojanstva i integriteta svakoga pojedinca i nužnosti osiguravanja jednakih i pravednih uvjeta pristupanja, napredovanja i ostvarivanja svojih prava unutar sveučilišne zajednice, svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivim. Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti pokazana: stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, odnosno, osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste radnih zadataka.

5.2. Uznemiravanje

U cilju punoga poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga člana/članice sveučilišne zajednice, svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivom. Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljajući, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje ili pridonošenje stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju ili ponižavaju. Stanje intoksikacije alkoholom ili drugim sredstvima ne može se smatrati olakotnom okolnošću u slučajevima uznemiravanja jer i samo predstavlja ozbiljno kršenje Etičkoga kodeksa.

5.3. Spolno uznemiravanje

Spolno uznemiravanje oblik je uznemiravanja specifičan po svojoj naravi. Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje:

- ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi
- fizičko napastovanje
- ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju
- ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno
- izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala
- zahtijevanje spolnih usluga (nedopustivim se smatra da mentor ili osoba koja ima poziciju autoriteta uvjetuje svoje djelovanje ili nedjelovanje spolnim uslugama).

Spolno uznemiravanje nedopustivo je jer pretpostavlja izravno ili neizravno uvjetovanje i pritisak na drugu osobu temeljem zlouporabe pozicije autoriteta, te zbog toga što stvara neprihvatljivo radno i obrazovno ozračje. Neprihvatljivim se smatra vršenje pritiska na osobu koja je odbila ili prijavila takvu vrstu ponašanja. Neprihvatljivim ponašanjem smatra se i zanemarivanje prijava spolnoga uznemiravanja u smislu odgađanja ili neistraživanja prijavljenoga spolnoga uznemiravanja.

Nasuprot spolnom uznemiravanju, odnosi spolne naravi između članova/članica sveučilišne zajednice koji uključuju obostrani pristanak smatraju se područjem privatnosti izvan legitimnih interesa Sveučilišta. Odnosi spolne naravi članova/članica sveučilišne zajednice koji uključuju obostrani pristanak ne smatraju se slučajevima spolnoga uznemiravanja, već eventualno mogu podlijegati prosudbama vezanima za druge odredbe Etičkoga kodeksa, poglavito za etičke norme objektivnosti i nepristranosti ili sukoba interesa.

5.4. Objektivnost i nepristranost

Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u akademskim, istraživačkim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima. Evaluacija djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega člana/ članice sveučilišne zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze. Treba nastojati na nepristranom stavu, posebice kada su u pitanju prava pojedinaca ili manjinskih skupina.

6. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

6.1. Načela podučavanja

Sljedeća načela definiraju profesionalna prava i odgovornosti nastavnika/ nastavnica u njihovoj ulozi učitelja:

- Nastavnici/ nastavnice trebaju nastojati na postizanju i prenošenju visoke razine znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta, osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija.
- Pedagoški kompetentan nastavnik/ nastavnica nastoji da student/ studentica što djelotvornije postigne ciljeve predmeta.

- Obveza je nastavnika/ nastavnice ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima/ studenticama jamče podjednak napredak.
- Teme koje studenti/studentice mogu smatrati osobito osjetljivima iz razloga diskriminacije trebaju biti obrađivane na otvoren, pošten i pozitivan način.
- Temeljni je zadatak nastavnika/ nastavnice da doprinese intelektualnom razvoju studenata/ studentica bar unutar njegove/njezine profesionalne domene, te da izbjegava sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj proces.
- Nastavnici/ nastavnice trebaju osigurati studentima/studenticama evaluaciju i ocjenjivanje koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno. Potrebno je osigurati transparentnost i javnost ispita kao temeljna jamstva objektivnosti ocjenjivanja.
- Nastavnik/ nastavnica treba poštivati dignitet svojih kolega/ kolegica i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata/ studentica.
- U interesu razvoja studenata/ studentica, nastavnik/ nastavnica treba poštivati obrazovne ciljeve, strategije i standarde institucije na kojoj podučava.
- Nastavnici/ nastavnice ne smiju uvjetovati pristupanje ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama nastavnoga plana i programa (primjerice, kupnjom vlastita udžbenika i sl.)
- U cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa nastavnici/ nastavnice trebaju uzimati u obzir mišljenje i evaluacije studenata/ studentica o svojoj nastavnoj kompetenciji.

6.2. Obveze kontinuiranoga usavršavanja

Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju se neprekidno usavršavati i ustrajati na unapređivanju kakvoće i razine vlastita znanja i stručnosti unutar izabranoga područja. Članovi/ članice akademske zajednice planiraju, provode i izvještavaju o svojim znanstvenim istraživanjima i nastavnim djelatnostima u skladu s prihvaćenim standardima znanstvene i nastavne kompetentnosti.

6.3. Etika znanstvenoga istraživanja

U znanstvenom istraživanju potrebno je poštivati sljedeća načela znanstvenoistraživačke čestitosti:

- Nije dopušteno odstupanje, namjerno ili proisteklo iz zanemarivanja, od prihvaćenih postupaka istraživanja koje može rezultirati nerazboritim rizikom ili fizičkim i psihički povredama ljudi, povredama životinja ili okoline, kao ni podržavanje, poticanje ili tajenje takvih djelatnosti koje provode drugi članovi/ članice akademske zajednice.
- U znanstvenom istraživanju potrebno je primjenjivati načelo svjesna i informirana pristanka ispitanika/ispitanica, štiti njihova prava i dostojanstvo kao osoba te se skrbiti za životinje koje se koriste u eksperimentalne svrhe. Odstupanje od načela informirana pristanka ispitanika/ispitanica dopušteno je isključivo ako je to u skladu sa zakonom te ako je tako regulirano unutar etičkoga i profesionalnoga kodeksa pojedine struke. U takvim se slučajevima zahtijeva dodatni stručni nadzor istraživačkoga postupka.
- U planiranju, provedbi i izvještavanju o znanstvenim istraživanjima članovi/članice sveučilišne zajednice trebaju na najmanju moguću mjeru svesti mogućnost pogrešna tumačenja rezultata. Nije dopustivo izmišljanje, namjerno podešavanje i tendenciozno tumačenje rezultata znanstvenoga istraživanja.

6.4. Profesionalno napredovanje

Sveučilište treba svim članovima/članicama sveučilišne zajednice osigurati jednake uvjete napredovanja temeljem ispunjavanja profesionalnih obveza. Procjena uspješnosti ostvarivanja profesionalnih obveza i profesionalne kompetencije bilo kojega člana/ članice sveučilišne zajednice treba biti objektivna i nepristrana te utemeljena na definiranim i transparentnim kriterijima. Svaki član/članica sveučilišne zajednice treba temeljiti prosudbe o uvjetima napredovanja drugih članova/članica isključivo na kriterijima koji su neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze, odnosno, na pokazanoj stručnosti, profesionalnim zaslugama i rezultatima u obavljanju radnim mjestom propisane vrste radnih zadataka. Ako više kandidata ispunjava postavljene profesionalne uvjete, prilikom zapošljavanja i unapređivanja prednost treba dati spolnoj skupini koja je podzastupljena.

Svaki oblik neposredne ili posredne diskriminacije u postupku evaluacije uvjeta profesionalnoga napredovanja te u samom postupku napredovanja smatra se nedopustivim.

Profesionalna je odgovornost nastavnika/nastavnica brinuti se o pomlađivanju znanstvene i nastavne zajednice te poticati napredovanje i osamostaljivanje mlađih nastavnika/nastavnica i članova/članica akademske zajednice.

6.5. Autorstvo znanstvenih radova i drugih dokumenata

Nije prihvatljivo kršenje vrijednosti i normi intelektualnoga poštenja:

- Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se neposrednom povredom ovoga Etičkoga kodeksa. Svi članovi/ članice akademske zajednice koji sudjeluju u znanstvenoistraživačkom i nastavnom radu moraju jamčiti izvornost svojih objavljenih radova te točnost i poštenje u prezentiranju i navođenju informacija.
- Očekuje se od članova/ članica sveučilišne zajednice da navedu kao autore sve i samo one sudionike/ sudionice u procesu nastajanja znanstvenoga rada koji su intelektualno pridonijeli radu.
- Svako krivotvorenje i preuzimanje radova drugih bez njihova znanja ili odobrenja te namjerno pomaganje pri tome smatra se neetičnim i ne odobrava se.
- Potrebno je štiti pravo na intelektualno vlasništvo nad prikupljenim podacima svih članova/ članica sveučilišne zajednice.
- Krivotvorenje preporuka i pogrešno predstavljanje akademskih postignuća smatra se nedopustivim.

6.6. Primanje darova i drugih dobara

Članovi/ članice sveučilišne zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili neku drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

Obveza je članova/članica sveučilišne zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

6.7. Sukob interesa

Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa (sukob interesa mogu uzrokovati na primjer obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, antagonizmi i sl.)

Treba nastojati na neovisnosti svih izvansveučilišnih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama članova/ članica na Sveučilištu ili utjecale na integritet i objektivnost članova/ članica sveučilišne zajednice.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

6.8. Transparentnost i tajnost

Sveučilište u Rijeci podupire i promiče transparentnost u propisima i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Svi zakoni, pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obveze članova/ članica sveučilišne zajednice trebaju biti precizni, jasni i dostupni. Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju uvažavati ovu vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja profesionalnih obveza (ispiti, upisi, profesionalno napredovanje i sl.).

Svi članovi/ članice sveučilišne zajednice koji temeljem svoje pozicije na Sveučilištu raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Status tajnosti podataka proistječe iz potrebe zaštite prava članova/ članica sveučilišne zajednice ili treba biti definirana propisima na Sveučilištu. Ne dopušta se otkrivanje povjerljivih podataka drugim članovima/ članicama sveučilišne zajednice kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga tijeka posla na Sveučilištu ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave .

6.9. Javno nastupanje

Sveučilište je svjesno svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova/ članica sveučilišne zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja koje uključuje nastupe pred publikom, na radiju i televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.

Članovi/ članice akademske zajednice s višim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom ne smiju zabranjivati niti ograničavati osobne javne nastupe članovima/ članicama zajednice s nižim akademskim stupnjem ili profesionalnim statusom, niti taj nastup ičim uvjetovati.

Članovi/ članice sveučilišne zajednice koji su ovlašteni javno nastupati te nastupaju u ime Sveučilišta moraju jasno istaknuti da izlažu stavove Sveučilišta. U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima članovi/ članice sveučilišne zajednice predstavljaju Sveučilište osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

6.10. Odgovornost prema sveučilišnoj zajednici

Profesionalne djelatnosti članova/ članica sveučilišne zajednice trebaju što je više moguće doprinosti ostvarenju zadataka Sveučilišta. Članovi/ članice sveučilišne zajednice trebaju se skrbiti o dobru i interesima Sveučilišta u duhu akademske slobode – ispitivanja, argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovorna i poštena traganja za optimalnim rješenjima. U tom smislu ne odobrava se:

- namjerno ometanje djelatnosti koje Sveučilište provodi ili podupire u cilju ostvarenja zadataka definiranih kroz slobodnu i argumentiranu raspravu.
- bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zlouporaba pozicije autoriteta i sl.) kojoj je cilj stvaranje povlaštene pozicije pojedinaca i skupina na štetu objektivnih profesionalnih kriterija.
- upotreba sveučilišne imovine ili pogodnosti za osobne, komercijalne, političke ili religijske svrhe bez posebna odobrenja.

Etički kodeks

- poticanje drugih članova/ članica sveučilišne zajednice u nepoštivanju sveučilišnih pravila cilj kojih je ostvarenje općeprihvaćenih zadataka Sveučilišta.
- namjerno predstavljanje osobnih stavova kao službenoga stava Sveučilišta radi stjecanja osobne koristi.
- korištenje imena ili logotipa Sveučilišta za privatne djelatnosti kako bi se stvorio dojam sveučilišnoga autoriteta.

DODATAK ETIČKOM KODEKSU
SVEUČILIŠTA U RIJECI

Temeljem članka 112. stavak 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te sukladno odredbama Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Rijeci, prihvaćenoga na sjednici Senata Sveučilišta u Rijeci 19. prosinca 2003. godine, Senat Sveučilišta u Rijeci donosi

DODATAK ETIČKOM KODEKSU SVEUČILIŠTA U RIJECI

kojim se uređuje djelokrug rada i postupak Vijeća časti Sveučilišta u Rijeci i Etičkih povjerenstava sastavnica Sveučilišta u Rijeci

1. Vijeće časti Sveučilišta u Rijeci (dalje Vijeće časti) i Etička povjerenstva sastavnica Sveučilišta u Rijeci (dalje Sveučilište) tijela su koja se skrbe za provedbu Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Rijeci (dalje Etički kodeks).

Vijeće časti

2. Vijeće časti osniva se odlukom Senata Sveučilišta.
3. Vijeće časti ima pet članova koji se biraju na pet godina, kako slijedi:
 - četvero članova iz redova stalno zaposlenih djelatnika u znanstveno-nastavnom zvanju izvanrednoga profesora ili više i/ili iz redova stalno zaposlenih djelatnika Visokih učiteljskih škola u nastavnom zvanju profesora visoke škole,
 - jedan član iz redova studenata.
4. Djelokrug rada Vijeća časti. Vijeće časti:
 - koordinira sve djelatnosti kojima je cilj primjena i provedba Etičkoga kodeksa;
 - prati usklađenost pravnih akata Sveučilišta s Etičkim kodeksom;
 - predlaže pokretanje postupka izmjene pravnih akata Sveučilišta čije su odredbe nesukladne ili u sukobu s odredbama Etičkoga kodeksa;
 - prati usklađenost Etičkoga kodeksa sa zakonima i drugim pravnim propisima Republike Hrvatske te međunarodnim dokumentima koji su pravno obvezujući za Republiku Hrvatsku;
 - prema potrebi predlaže Senatu izmjene i dopune Etičkoga kodeksa;
 - provodi redovite recenzije Etičkoga kodeksa u razdobljima od pet godina;
 - koordinira rad Etičkih povjerenstava i drugih tijela koja provode Etički kodeks, i pomaže im u radu;
 - zaprima prijave o povredi Etičkoga kodeksa, u pisanom ili usmenom obliku, koje se odnose na povredu Etičkoga kodeksa na sastavnicama Sveučilišta na kojima nisu osnovana Etička povjerenstva te na zadaće koje obavlja Sveučilište temeljem članaka 7. i 12. Statuta Sveučilišta u Rijeci;
 - zaprima prijave i provodi postupak u slučajevima u kojima je dekan stranka koja podnosi prijavu ili u kojima se prijava o povredi Etičkoga kodeksa odnosi na dekane i rektora;

- zaprima godišnja izvješća Etičkih povjerenstava o njihovu radu, provedenim postupcima utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i izrečenim sankcijama;
 - podnosi Senatu Sveučilišta u Rijeci godišnja izvješća o svome radu, provedenim postupcima utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i izrečenim sankcijama na svim sastavnicama Sveučilišta.
5. Postupak pred Vijećem časti:
- Vijeće časti provest će postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa u razumnu roku;
 - svatko se može obratiti Vijeću časti zbog povrede Etičkoga kodeksa, i osoba koja nije neposredno oštećena, ako se oštećena strana tome izrijekom ne protivi;
 - Vijeće časti odmah će nakon primitka pisane ili usmene prijave započeti s postupkom utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i neće ga odgađati u slučaju da neke stranke u postupku ne surađuju;
 - Vijeće časti osigurat će strankama stručnu pomoć kada je to potrebno;
 - nakon što provede postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa, Vijeće časti sastavit će Izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - Izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa mora sadržati zapisnik razgovora sa strankama i svjedocima, sve dokaze koji su izneseni u postupku, te mišljenje stručnih osoba i institucija kada je to potrebno;
 - Vijeće časti dostavit će prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa strankama u postupku, koje zatim imaju pravo žalbe na prijedlog Zaključka;
 - ako je protiv prijedloga Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa uložena žalba, Vijeće časti razmotrit će žalbu i izmijeniti prijedlog svojega Zaključka ako je žalba utemeljena, te donijeti Završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - Vijeće časti dostavit će rektoru Sveučilišta Završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - rektor će donijeti Zaključak o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa i provesti ga sukladno pravnim aktima Sveučilišta, te o tome izvijestiti Senat;
 - na rektorovu odluku moguće je uložiti žalbu Senatu Sveučilišta. Senat Sveučilišta razmotrit će žalbu i donijeti konačnu odluku o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa te o provedbi te odluke;
 - ako rektor ili Senat Sveučilišta predlože Vijeću časti da ponovno provede cijeli postupak ili dio postupka utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa, Vijeće časti provest će dodatna istraživanja sukladno zahtjevima i uputama rektora i Senata.
6. Vijeće časti djelovat će neovisno i samostalno u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i u postupku utvrđivanja povreda Etičkoga kodeksa.
7. Vijeće časti može u obavljanju poslova iz svojega djelokruga zatražiti stručnu pomoć odgovarajućih znanstvenih i stručnih osoba ili institucija.
8. Vijeće časti poštivat će u postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa načelo tajnosti i štiti dostojanstvo svih osoba u postupku.

9. Vijeće časti donijet će poslovnik o radu kojim će se utvrditi način rada i druga pitanja važna za obavljanje poslova u njegovu djelokrugu.

Etička povjerenstva

10. Svaki fakultet, umjetnička akademija i visoka škola na Sveučilištu ustrojiti će etičko povjerenstvo i donijeti poslovnik o njegovu radu. Druge sastavnice Sveučilišta u Rijeci prema potrebi mogu ustrojiti etičko povjerenstvo i donijeti poslovnik o njegovu radu.
11. Etičko povjerenstvo ima 3 člana. Na fakultetima, umjetničkim akademijama i visokim školama jedan član Etičkoga povjerenstva mora biti izabran iz redova studenata.
12. Djelokrug rada Etičkoga povjerenstva. Etičko povjerenstvo:
 - prati provedbu Etičkoga kodeksa i provodi postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa na matičnoj sastavnici Sveučilišta;
 - priprema godišnja izvješća o svojem radu, provedenim postupcima utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i izrečenim sankcijama, te ih dostavlja dekanu i Vijeću časti.
13. Postupak pred Etičkim povjerenstvom:
 - Etičko povjerenstvo provest će postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa u razumnu roku;
 - svatko se može obratiti Etičkom povjerenstvu zbog povrede Etičkoga kodeksa, i osoba koja nije neposredno oštećena, ako se oštećena strana tome izrijeком ne protivi;
 - Etičko povjerenstvo odmah će nakon primitka pisane ili usmene prijave započeti s postupkom utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i neće ga odgađati u slučaju da neke stranke u postupku ne surađuju;
 - Etičko povjerenstvo osigurat će strankama stručnu pomoć kada je to potrebno;
 - nakon što provede postupak utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa, Etičko povjerenstvo sastavit će Izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - Izvješće Etičkoga povjerenstva o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa mora sadržati zapisnik razgovora sa strankama i svjedocima, sve dokaze koji su izneseni u postupku, te mišljenje stručnih osoba i institucija kada je to potrebno;
 - Etičko povjerenstvo dostavit će prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa strankama u postupku, koje zatim imaju pravo žalbe na prijedlog Zaključka;
 - ako je protiv prijedloga Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa uložena žalba, Etičko povjerenstvo razmotrit će žalbu i izmijeniti prijedlog svojega Zaključka ako je žalba utemeljena, te donijeti Završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - Etičko povjerenstvo dostavit će dekanu Završno izvješće o provedenom postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa i prijedlog Zaključka o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa;
 - dekan će donijeti Zaključak o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa i provesti ga sukladno Statutu fakulteta te o tome izvijestiti znanstveno-nastavno vijeće fakulteta i rektora.

Etički kodeks

- na dekanovu odluku moguće je uložiti žalbu Vijeću časti. Vijeće časti i rektor razmotrit će žalbu i donijeti konačnu odluku o utvrđenoj povredi Etičkoga kodeksa te o provedbi te odluke;
 - ako dekan ili rektor predlože Etičkom povjerenstvu da ponovno provede cijeli postupak ili dio postupka utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa, Etičko povjerenstvo provest će dodatna istraživanja sukladno zahtjevima i uputama dekana i rektora.
14. Etičko povjerenstvo djelovat će neovisno i samostalno u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i u postupku utvrđivanja povreda Etičkoga kodeksa.
 15. Etičko povjerenstvo može u obavljanju poslova iz svojega djelokruga zatražiti stručnu pomoć odgovarajućih znanstvenih i stručnih osoba ili institucija.
 16. Etičko povjerenstvo poštivat će u postupku utvrđivanja povrede Etičkoga kodeksa načelo tajnosti i štititi dostojanstvo svih osoba u postupku.

Izvori:

1. University of Oxford: Academic Integrity Code of Conduct (1998)
2. Central European University: Code of Ethics, (1999)
3. University of Victoria: The Harassment Policy and Procedures (2001)
4. Duke University Harassment Policy and Procedures (1997)
5. The University of Sidney: Code of Conduct (2000)
6. University of Minnesota: Code of Conduct (1996)
7. Washington College of Law: Honor Code of American University, (2002)
8. University of South Australia: Code of Ethical Conduct, (1998)
9. University of Denver: Honor Code, (2000)
10. University of Calgary: Code of Professional Ethics for Academic Staff, (1994)
11. The University of Western Australia: Code of Ethics & Code of Conduct, (1999)
12. University of Maryland, College Park: Code of Academic Integrity
13. Academic Senate - University of California, Riverside: The Faculty Code of Conduct (Code of Professional Rights, Responsibilities, and Conduct of University Faculty, and University Disciplinary Procedures), (2001)
14. University of Redlands: Policy Prohibiting unlawful discrimination or harassment (2001)
15. Anglia Polytechnic University, Higher Education Corporation: Sexual and Racial Harassment (1998)
16. Massey University, New Zealand: Academic Affairs Policies and Procedural Manual i The Code of Ethical Conduct for Teaching and Research involving Human Subjects, (2002)
17. Society for Teaching and Learning in Higher Education: Ethical Principles in University Teaching, (Canada, 1996)
18. Model Code of Conduct for Universities (developed by SWEATSHOP WATCH AND GLOBAL EXCHANGE, California, US, 1998)
19. American Psychological Association: Ethical principles of psychologists in American Psychologist, br.45, (1990)
20. The National Unions of Students in Europe,(1996) No means no, The Hidden Agenda: Sexual Violence at the Universities
 - I. Best Practices
 - II. Reserch and Results
21. Salzburg Seminar: Personnell Policy and Practices Manual
22. Hrvatsko knjižničarsko društvo: Etički kodeks
23. Etički kodeks Hrvatskog psihološkog društva, (1996)
24. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Etički kodeks nastavnika, suradnika i znanstvenika Filozofskog fakulteta, (2001)
25. Hrvatska odvjetnička komora: Kodeks odvjetničke etike, (1999)

Etički kodeks

26. Wertheimer, A., (2001), "Intoxicated consent to Sexual Relations", Law and Philosophy, br. 20.
 27. Matthews, J.R., (1991), "The teaching of ethics and the ethics of teaching", Teaching of Psychology, br.18.
 28. Warren, M.A., (1977), "Secondary Sexism and Quota Hiring", Philosophy and Public Affairs, Vol.6, br.3
 29. Sher, G., (1975), "Justifying Reverse Discrimination in Employment", Philosophy and Public Affairs, Vol.4, br. 2.
 30. Dworkin, R. (2000), Sovereign Virtue, Cambridge, Mass., Harvard University Press
- i dr.

ETIČKO POVJERENSTVO

za izradu Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Rijeci

Dr. sc. Snježana Prijjić – Samaržija, izv.prof., predsjednica Etičkog povjerenstva

Dr.sc. Miomir Matulović, prof.

Dr. sc. Dušan Strahinja, prof.

Dr. sc. Igor Kardum, prof.

Dr. sc. Elvio Baccarini, izv.prof.

Dr. sc. Nada Gosić, doc.

Recenzenti Etičkog kodeksa

Dr. sc. Žarko Puhovski, prof.

Dr. sc. Josip Kregar, prof.

Lektorica

Mr. sc. Mihaela Matešić

Etički kodeks

ETIČKI KODEKS
za studentice / studente
Sveučilišta u Rijeci

1. PREAMBULA

Cilj je Sveučilišta u Rijeci pružiti svakom studentu/studentici što je moguće bolje obrazovanje te stvoriti uvjete za njihov osobni intelektualni i etički razvoj. Svaki uspješni obrazovni proces pretpostavlja poticanje slobodne i razborite rasprave, intelektualnog poštenja, otvorenosti prema konstruktivnim promjenama i poštivanje prava svih pojedinaca.

Etički kodeks za studente/ studentice izrađen je sa željom da promiče ozračje koje omogućuje ostvarenje ovih ciljeva na Sveučilištu u Rijeci.

Od studenata/ studentica Sveučilišta u Rijeci očekuje se da se ponašaju kao odgovorni članovi/ članice sveučilišne zajednice poštujući zakone i propise Sveučilišta u Rijeci, temeljna ljudska prava, integritet i dostojanstvo drugih osoba, akademske slobode, načela ravnopravnosti i pravednosti te da savjesno i profesionalno ispunjavaju svoje obveze.

2. OPĆE ODREDBE

Etički kodeks za studente/ studentice je skup normi ponašanja koje su dužni poštovati svi studenti/ studentice i studentske organizacije na Sveučilištu u Rijeci.

Etički kodeks za studente/ studentice proizlazi iz Etičkog kodeksa Sveučilišta u Rijeci i predstavlja primjenu općih normi etičnosti i profesionalnosti na posebnu domenu studentskih prava i obveza. Studenti/ studentice i studentske organizacije dužni su poštovati kako norme Etičkog kodeksa Sveučilišta u Rijeci tako i Etičkog kodeksa za studente/ studentice.

Studenti/ studentice koji povređuju ove norme biti će podložni disciplinskim sankcijama kako bi se utjecalo na njihov daljnji osobni razvoj, kako bi se zaštitila prava članova/ članica sveučilišne zajednice te imovina i stabilnost Sveučilišta u Rijeci.

Prava i obveze propisane ovim Etičkim kodeksom odnose se samo na radnje i ponašanje studenata na prostorima koje posjeduje, koristi ili kontrolira Sveučilište u Rijeci, te na radnje izvan Sveučilišta koje su vezane uz predstavljanje ili zastupanje Sveučilišta.

Vijeće časti i Etička povjerenstva tijela su koja se skrbe za provedbu Etičkog kodeksa za studente/ studentice. Postupak pred Vijećem časti i Etičkim povjerenstvom uređeni su Etičkim kodeksom Sveučilišta u Rijeci.

Etički kodeks za studente/ studentice podložan je redovitim provjerama i eventualnim preinakama sukladno razvoju i razumijevanju etičkih i profesionalnih vrednota. Vijeće časti Sveučilišta u Rijeci provodi revizije Etičkog kodeksa za studente/ studentice u razdobljima od pet godina.

Usvajanje ovog Etičkog kodeksa za studente/ studentice nije oprečno usvajanju dodatnih pravila na sastavnicama Sveučilišta u Rijeci koja su sukladna posebnostima struke ili domene. Dodatna pravila sastavnica Sveučilišta u Rijeci ne smiju biti suprotna pravilima ovog Etičkog kodeksa za studente/ studentice. Etička povjerenstva i/ ili Vijeće časti Sveučilišta u Rijeci utvrđuju usklađenost dodatnih pravila sa ovim Etičkim kodeksom.

Sveučilište ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi studenti/ studentice bili upoznati sa sadržajem Etičkog kodeksa za studente/ studentice.

Etički kodeks za studente/ studentice stupa na snagu danom donošenja na sjednici Senata Sveučilišta u Rijeci.

3. UPOTREBA POJMOVA

Za potrebe Etičkog kodeksa za studente/ studentice primjenjuje se sljedeća upotreba pojmova:

- «Etički kodeks» označava Etički kodeks za studente/ studentice sastavljen i prihvaćen na Sveučilištu u Rijeci.
- «Sveučilište» označava Sveučilište u Rijeci uključujući sve sastavnice Sveučilišta u Rijeci.
- «Propisi Sveučilišta u Rijeci» označava sve važeće propise na Sveučilištu uključujući sve važeće propise na sastavnicama Sveučilišta u Rijeci.
- «Sveučilišna zajednica» označava sve studente/ studentice, nastavnike/ nastavnice, znanstvenike/ znanstvenice, umjetnike/ umjetnice, suradnike/ suradnice, službenike/ službenice i sve djelatnike/ djelatnice neovisno o vrsti i trajanju njihova ugovora temeljem kojeg ostvaruju prava i obveze na Sveučilištu u Rijeci.
- «Akademska zajednica» označava sve osobe koje sudjeluju u nastavi, znanstvenom istraživanju i mentorskim djelatnostima na Sveučilištu u Rijeci.
- «Nastavnici» označava sve osobe koje održavaju nastavu na Sveučilištu u Rijeci bez obzira na nastavno, znanstveno ili suradničko zvanje, te na vrstu i trajanje ugovora temeljem kojega održavaju nastavu.
- «Student/ studentica» označava sve osobe uključene u obrazovni program na Sveučilištu u Rijeci neovisno o trajanju i vrsti programa.
- «Studentska organizacija» označava organizaciju čiji su članovi/ članice poglavito studenti/ studentice, a koja je registrirana kao takva sukladno propisima i postupku Sveučilišta u Rijeci ili bilo koje njegove sastavnice.
- «Imovina Sveučilišta» označava svu imovinu koja je u posjedu Sveučilišta u Rijeci, i to: zemljišta, zgrade i druge objekte, novac, intelektualno vlasništvo i drugu imovinu koju Sveučilište posjeduje, koristi ili kontrolira.
- «Povreda Etičkog kodeksa» označava ponašanje koje je suprotno normama Etičkog kodeksa za studente/ studentice i koje je podložno disciplinskim sankcijama.
- «Ovlaštena osoba» označava bilo kojeg člana/ članicu sveučilišne zajednice koji je zadužen i odgovoran za obavljanje određenog postupka.

4. PRAVA STUDENATA/ STUDENTICA

Sveučilište u Rijeci podupire i štiti sljedeća prava studenata/ studentica:

- pravo na sudjelovanje u obrazovnom procesu
- pravo na slobodno iznošenje i razmjenu mišljenja i uvjerenja
- pravo na sudjelovanje u raspravama
- pravo na znanstveno istraživanje, objavljivanje i razmjenu rezultata istraživanja u mjeri u kojoj su u skladu sa zakonima Republike Hrvatske i propisima Sveučilišta u Rijeci
- pravo na objektivan i pravedan postupak vrednovanja rada i rezultata rada jednak za sve
- pravo na zaštitu od nasilja, prinude i prijetnji primjenom sile
- pravo na zaštitu od okolnosti koje su opasne po život, fizičko i psihičko zdravlje

Etički kodeks

- pravo na zaštitu od diskriminacije i uznemiravanja na temelju religijske, etničke i nacionalne pripadnosti, rase, spola, spolne orijentacije, imovinskog stanja, obiteljskog ili bračnog statusa, trudnoće, obiteljskih obveza, starosti, invalidnosti, tjelesnog izgleda, političkog opredjeljenja i zdravstvenog stanja
- pravo slobodnog izbora načina ponašanja sve dok svojim ponašanjem ne krše zakone Republike Hrvatske i propise Sveučilišta u Rijeci
- pravo na sudjelovanje u mirnim, nenasilnim, prijavljenim protestnim postupcima ili demonstracijama u mjeri u kojoj oni ne krše prava drugih članova/ članica sveučilišne zajednice
- pravo na zaštitu od bilo koje vrste nerazboritih, ilegalnih ili neovlaštenih ispitivanja ili istraživanja; ukoliko se radi o istražnom postupku ovlaštenih osoba, potrebno je o izvijestiti studenta/ studenticu protiv kojega se provodi istražni postupak o tijeku postupka te o njihovim pravima
- pravo na primjenu jednakog i pravednog postupka utvrđivanja utemeljenosti optužbi za povredu propisa Sveučilišta u Rijeci
- pravo zadržavanja nepromijenjenog statusa, prava i privilegija članova/ članica sveučilišne zajednice tijekom trajanja disciplinskog postupka, osim u slučajevima u kojima predstavljaju prijetnju za sigurnost i dobrobit ostalih članova/ članica sveučilišne zajednice te za sveučilišnu imovinu
- pravo na zaštitu od traženja osobnih podataka koji nisu na razborit način vezani uz obrazovni proces
- pravo izvještavanja od strane ovlaštenih osoba o postojanju i općenitom karakteru osobnih dosjea na Sveučilištu
- pravo uvida, na zahtjev, u vlastiti osobni dosje; osobni podaci o studentu/ studentu smiju biti dani na uvid drugim osobama samo ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenog tijeka posla na Sveučilištu ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takvi podaci daju na uvid
- pravo na udruživanje, podupiranje, povezivanje i sastajanje sa osobama po vlastitom izboru
- pravo na izbor i ustanovljavanje predstavničkih, demokratski organiziranih studentskih organizacija koje su odgovorne zajednici studenata i Sveučilištu
- pravo studentskih organizacija na zastupanje stava koji je donesen primjerenim postupkom odlučivanja unutar studentske zajednice
- pravo studentskih organizacija na prijem kod ovlaštenih osoba Sveučilišta u Rijeci radi iznošenja stavova studenata koje zastupaju
- pravo na upotrebu imovine Sveučilišta, bilo kao pojedinaca ili članova/ članica studentskih organizacija, za van-nastavne aktivnosti koje imaju za cilj zadovoljenje akademskih i studentskih potreba u mjeri u kojoj nisu u suprotnosti s propisima Sveučilišta u Rijeci
- pravo na zahtjev za nadoknadom štete proistekle iz nemarnih, zlonamjernih ili neodgovornih postupaka bilo kojeg člana/ članice sveučilišne zajednice (primjerice, javna isprika, naknadno pružanje mogućnosti prijave ili obavljanja radnje za koju je student/ studentica nepravедно zakinut i sl.); način i visina nadoknade štete u slučaju materijalnih gubitaka za studente/ studentice uređuje se propisima Sveučilišta u Rijeci i zakonima Republike Hrvatske
- pravo na obavještanje o pravilima i propisima ponašanja na Sveučilištu u Rijeci

5. AKADEMSKI INTEGRITET

Slobodna razmjena ideja ovisi o vjerodostojnosti članova/ članica akademske zajednice, međusobnom povjerenju i povjerenju svih članova/ članica akademske zajednice u institucije koje osiguravaju da će njihov rad biti primjereno profesionalno vrednovan i cijenjen. Svi članovi/ članice akademske zajednice, stoga, trebaju biti odgovorni za svoje riječi i postupke, primjenu primjerenih istraživačkih metoda i za postignute rezultate.

Budući da su riječi i ideje vlasništvo intelektualnih djelatnika/ djelatnica, svi oblici plagiranja, krivotvorenja i drugih oblika prijevara predstavljaju oblike akademskog nepoštenja i smatraju se povredom ovog Etičkog kodeksa.

Ne prijavljivanje slučajeva akademskog nepoštenja nije neutralan čin jer omogućava ukorjenjivanje takvih praksi u radu Sveučilišta, te neposredno ugrožava obrazovne i znanstvene procese te narušava ugled Sveučilišta u Rijeci.

6. AKADEMSKO NEPOŠTENJE

Akademsko nepoštenje ugrožava kvalitetu obrazovanja i obezvređuje istinska postignuća članova/ članica akademske zajednice.

6.1. Bilo koja vrsta prijave vezane za postupak prijavljivanja, ispitivanja ili druge vrste provjere znanja predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa, što uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:

- pribavljanje, kopiranje, umnožavanje, upotreba ili namjera upotrebe ispitnog materijala bez dopuštenja ovlaštenih osoba
- pribavljanje, prenošenje, primanje, upotreba ili namjera upotrebe ispitnih rješenja
- upotreba ili namjera upotrebe bilješki, podataka, računara ili drugih elektronskih naprava ili programa za vrijeme ispita ukoliko nije izrijekom dopuštena
- lažno predstavljanje i predstavljanje tuđeg rada kao svojeg
- pomaganje pri obavljanju bilo kojeg akademskog zadatka u situaciji u kojoj se očekuje da student/studentica obavi zadatak samostalno
- upotreba već ocijenjenih radova ili većih dijelova sadržaja već ocijenjenih radova u cilju ponovnog ocjenjivanja; iznimno manji dijelovi sadržaja već ocijenjenih radova mogu se upotrijebiti uz posebna odobrenja nastavnika ili mentora
- mijenjanje ili namjera da se preprave ocjene ili rezultati vrednovanja ispita ili izvješća s drugih provjera znanja
- namjerno uništavanje akademskog rada ili napora drugih studenata

6.2. Plagiranje i krivotvorenje radova ili dijelova radova drugih osoba te iznošenje ideja drugih osoba kao vlastitih, bez znanja autora ili navođenja izvora predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa.

6.3. Proizvođenje, upotreba, krivotvorenje, tiskanje, reproduciranje, kopiranje, izmjenjivanje, premještanje ili uništavanje bilo kojeg akademskog materijala, sveučilišnog spisa, dokumenta ili identifikacijske isprave bez dopuštenja ovlaštenih osoba predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa.

- 6.4. Stvaranje situacija u kojima će drugi studenti/studentice biti nepravilno zaklinuti za akademska dobra ili u kojima student/ studentica stvara nepoštenu akademsku prednost pred drugim studentima/ studenticama predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa. To uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:
- izradu, krivotvorenje, tiskanje, reproduciranje, kopiranje, izmjenjivanje, premještanje ili uništavanje bilo kojeg sveučilišnog spisa s namjerom da se prevari, dezinformira ili uskrati informacija drugoj osobi
 - premještanje, skrivanje ili namjerno uskraćivanje knjiga ili drugog bibliotečnog materijala, poglavito onog vezanog uz obveznu literaturu
 - uplitanje u rad drugih studenata s namjerom ometanja rezultata njihovog rada (primjerice, kontaminiranje laboratorijskih uzoraka ili sl.)
- 6.5. Utjecanje ili pokušaj utjecanja na nepristranost vrednovanja nastavnika ili tijela koje provode vrednovanje, smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 6.6. Pristup u privatni ured ili prostor bilo kojeg člana/ članice sveučilišne zajednice bez dopuštenja ovlaštenih osoba predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa.
- 6.7. Javno zastupanje ili predstavljanje Sveučilišta, bilo koje sastavnice Sveučilišta, studentske organizacije ili drugog člana/ članice sveučilišne zajednice bez dopuštenja ovlaštenih osoba smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 6.8. Javno iznošenje neprovjerenih i netočnih podataka o drugim studentima/studenticama, i ostalim članovima/članicama sveučilišne zajednice smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 6.9. Neprimjereno ponašanje vezano uz nastavni proces predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa, i to:
- namjerno ometanje ili prekidanje nastave, istraživanja ili drugih akademskih aktivnosti
 - ne pridržavanje dodatnih uputa i pravila ponašanja za studente/ studentice koje je propisala sastavnica Sveučilišta u Rijeci ili pojedini nastavnici/nastavnice i koja su odobrena od strane Etičkog povjerenstva ili Vijeća časti.
- 6.10. Neovlašteni pristup, krađa ili uništavanje intelektualnog vlasništva druge osobe predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa, što uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:
- prepisivanje, krađa i uništavanje knjiga, članaka, bilješki, podataka, eksperimenata, projekata i sl. drugih osoba
 - namjerni ulaz u računalne baze podataka ili baze podataka i dokumentaciju tijela koja ih izrađuju, kako bi se pročitao, kopirao, upotrijebio, poslao ili izmijenio njihov sadržaj bez dopuštenja ovlaštenih osoba
 - upotreba računarskih sredstava da bi se sabotirao rad ili rezultati drugog studenta/ studentice ili bilo kojeg drugog člana/članice sveučilišne zajednice
 - uništavanje, demontiranje, mijenjanje, izobličavanje, onemogućavanje pristupa računalnim bazama podataka ili slične aktivnosti učinjene bez dopuštenja ovlaštenih osoba.
- 6.11. Umnožavanje ili upotreba logotipa, zaštitnog znaka ili žiga bilo kojeg sveučilišnog tijela bez dopuštenja ovlaštenih osoba smatra povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 6.12. Studentske organizacije prilikom vrednovanja trebaju uvažavati vrijednosti transparentnosti i dostupnosti kriterija i samog postupaka vrednovanja.

6.13. Obveza je svakog člana studentske organizacije otklanjati svaki pokušaj korupcije i sukoba interesa.

7. FIZIČKE POVREDE I ZLOSTAVLJANJE

Obrazovni proces zahtijeva od svih sudionika poštivanje prava na osobni integritet drugih članova/ članica sveučilišne zajednice radi ostvarivanja njihovih akademskih ciljeva i sudjelovanja u djelatnostima Sveučilišta. Bilo koja vrsta namjernog fizičkog povređivanja, napastovanja, uznemiravanja, ucjenjivanja, onemogućavanja, prijetnji, prisiljavanja, ponižavanja, zastrašivanja, izrugivanja, vrijeđanja ili slično predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa.

8. UZNEMIRAVANJE

Za svrhe ovog Etičkog kodeksa, uznemiravanjem se smatra svaki ponovljeni postupak kojeg karakterizira izostanak pristanka druge strane. Uznemiravanje može biti svako verbalno i neverbalno ponašanje prema drugoj osobi koje je utemeljeno na religijskoj, etničkoj i nacionalnoj osnovi, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom ili bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, starosti, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju.

Spolno uznemiravanje u obliku u kojem student/ studentica uvjetuje drugom studentu/ studentici pristup ili sudjelovanje u bilo kojoj djelatnosti na Sveučilištu ispunjavanjem neke vrste seksualno obojenih prijedloga, zahtjeva ili usluga smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa. Zakidanje bilo kojeg studenta/ studentice zbog odbijanja seksualnih prijedloga, zahtjeva ili usluga smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.

9. DISKRIMINACIJA

Kako se kršenje temeljnih prava, slobode i autonomije pojedinaca smatra se suprotnim ciljevima i misiji Sveučilišta, svako ponašanje i propis koji na nedopustiv način diskriminira drugu osobu smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.

Postupci ili propisi koji diskriminiraju drugu osobu na temelju religije, etničke i nacionalne pripadnosti, rase, spola, spolne orijentacije, imovinskog stanja, obiteljskog ili bračnog statusa, trudnoće, obiteljskih obveza, starosti, invalidnosti, tjelesnog izgleda, političkog opredjeljenja i zdravstvenog stanja smatraju se povredom ovog Etičkog kodeksa.

Oblici afirmativne akcije u obliku kvota ili privilegiranog postupanja, propisani ili odobreni od strane Sveučilišta, ne smatraju se diskriminacijom ili neprihvatljivim ponašanjem.

Ova odredba nije suprotna praksi odabira ili selekcije koja je racionalna, dobronamjerna, neproizvoljna i koja se temelji na profesionalnim i etičkim standardima (primjerice, student/ studentica sa ispod-prosjječnim uspjehom ne mogu uživati povlastice izvrsnih studenata).

Ova odredba nije suprotna praksi slobodne i argumentirane rasprave o bilo kojoj temi, koja je utemeljena na toleranciji i poštivanju prava i sloboda druge osobe.

10. DROGA I ALKOHOL

Stav je Sveučilišta da je educiranje i savjetovanje najbolji način borbe protiv upotrebe ili potencijalne upotrebe opojnih droga i alkohola. Međutim, u borbi protiv ovisnosti dopustiva je primjena disciplinskih mjera. Sljedeći postupci smatraju se povredom ovog Etičkog kodeksa:

- prodaja i upotreba opojnih droga u prostorima koje Sveučilište posjeduje, koristi ili kontrolira
- prodaja i konzumiranje alkoholnih pića u prostorima koje Sveučilište posjeduje, koristi ili kontrolira; alkoholna pića smiju se konzumirati samo u prostorima i u prilikama koji su odobreni od strane ovlaštenih osoba.
- sudjelovanje u obrazovnom procesu u stanju pod utjecajem opojnih droga ili u alkoholiziranom stanju

11. STANDARDI PONAŠANJA U OBJEKTIMA SVEUČILIŠTA

Članovi/ članice sveučilišne zajednice imaju pravo na slobodno kretanje prostorima koje Sveučilište posjeduje, koristi i kontrolira, pravo na korištenje objekata i druge imovine Sveučilišta u Rijeci u skladu sa sveučilišnim propisima. Sljedeće ponašanje smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa i kršenjem gore spomenutih prava:

- namjerno onemogućavanje ulaza, izlaza ili ometanje normalne upotrebe objekata Sveučilišta ili njegovih dijelova
- ostajanje ili zadržavanje u bilo kojem objektu Sveučilišta nakon propisanog vremena
- namjerno proizvođenje buke ili korištenje sredstava koji izazivaju buku koja ometa nastavni proces ili krši privatnost drugih osoba
- namjerno ometanje organiziranih i prijavljenih događanja koja se odvijaju na mjestima koja posjeduje, koristi ili kontrolira Sveučilište
- namjerno ometanje bilo kojeg člana/članice sveučilišne zajednice u obavljanju njegovih dužnosti
- ne poštivanje pravila rada studenskih službi, biblioteka, studentskih organizacija, rekreativnih centara i drugih objekata koje Sveučilište posjeduje, upotrebljava ili kontrolira.

12. SIGURNOST I ZAŠTITA

Kao i u svakoj zajednici tako i na Sveučilištu, određeni oblici odgovornog ponašanja nužni su kako bi se osiguralo funkcioniranje te sigurnost i zaštita sveučilišne zajednice. Radnje ili namjerno stvaranje okolnosti koje su opasne po život, fizičko ili psihičko zdravlje i sigurnost smatraju se povredom ovog Etičkog kodeksa. Situacije koje su opasne po život, zdravlje i sigurnost, a koje su nastale kao posljedica nedopustivog zanemarivanja obveza također se smatraju povredom ovog Etičkog kodeksa.

- 12.1. Pristup ili pokušaj ulaska u bilo koji objekt ili prostor Sveučilišta s ograničenim pristupom bez odobrenja ovlaštenih osoba smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 12.2. Posjedovanje, davanje drugoj osobi, izrada ili sudjelovanje u izradi ključa ili drugog sredstva koje omogućuje pristup objektima ili imovini Sveučilišta bez dopuštenja ovlaštenih osoba smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.
- 12.3. Namjerno oštećivanje, uništavanje ili nagrđivanje imovine Sveučilišta ili imovine koja je u posjedu drugih osoba na Sveučilištu smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa.

- 12.4. Imovinu Sveučilišta kao i imovinu osoba na Sveučilištu potrebno je zaštititi od požara. Zbog toga se uvode sljedeće norme:
- Pušenje je dozvoljeno samo u prostorima posebno određenim za tu namjenu.
 - Odošenje, premještanje i namjerno onesposobljavanje bilo kakvog protupožarnog uređaja bez dopuštenja ovlaštenih osoba smatra se neprihvatljivim ponašanjem.
 - Namjerno bezrazložno aktiviranje protupožarnog alarma smatra se neprihvatljivim ponašanjem.
- 12.5. Unošenje vatrenog i hladnog oružja, eksplozivnih naprava, opasnih kemikalija i drugih opasnih naprava i supstanci smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa. Iznimka od navedenog može biti učinjena samo pod posebnim odobrenjem ovlaštenih osoba na Sveučilištu.
- 12.6. Namjerno iznošenje netočnih informacija u cilju lažnog uzbunjivanja bilo kojeg člana/ članice sveučilišne zajednice smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa (primjerice, lažne telefonske prijave o postavljanju bombi, požaru i sl.).
- 12.7. Namjerno ometanje rada sveučilišnih računarskih sustava ili tehnoloških resursa smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa (primjerice, namjerno unašanje računarskih virusa, uzrokovanje oštećenja, poremećaja u radu programa i sl.).
- 12.8. Zloupotreba računarskih sustava ili tehnoloških resursa za nedopustive svrhe smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa (primjerice, pretraživanje, kopiranje i distribuiranje nedopuštenog sadržaja s Interneta i sl.).

13. POŠTIVANJE PRAVILA I DISCIPLINSKIH POSTUPAKA

Namjerno kršenje pravila na Sveučilištu u Rijeci i ometanje disciplinskih postupaka pred tijelima Sveučilišta u Rijeci smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa, i to:

- neodazivanje na pozive vezane uz provedbu disciplinskog postupka
- krivotvorenje i uništavanje podataka ili lažno svjedočenje pred tijelima Sveučilišta u Rijeci koji provode istražne postupke
- namjerno iniciranje disciplinskog postupka bez stvarnog uzroka
- sprječavanje ili pokušaj da se spriječi ili obeshrabri sudjelovanje druge osobe u disciplinskom postupku
- namjerno pomaganje ili poticanje druge osobe da na bilo koji način ometa disciplinski postupak
- utjecanje ili pokušaj da se utječe na nepristranost tijela koje provode disciplinski postupak

14. POMAGANJE, POTICANJE I POKUŠAJ

Namjerno pomaganje ili poticanje druge osobe u činjenju neke radnje koja se smatra povredom ovog Etičkog kodeksa, također predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Zahtijevanje, traženje, ohrabrivanje ili unajmljivanje druge osobe da počini radnju koja se smatra povredom ovog kodeksa, također predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Pokušaj da se počini radnja koja se smatra povredom ovog kodeksa, također predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Izvori:

1. Student Code of Conduct & Judicial Procedures, University of Pittsburg, (2004)
 2. Berkeley Campus Code of Student Conduct, University of California, Berkeley, (2005)
 3. University of Oxford: Academic Integrity Code of Conduct, (1998)
 4. Code of Academic Integrity, Cornell University (1997)
 5. Code of Academic Integrity, Stanford University, (2004)
 6. Code of Academic Integrity, George Washington University, (1995)
 7. Student Code of Conduct, University of Arizona, Tucson, (2000)
 8. Academic Integrity Code for American University, (1991)
 9. Student Conduct Policies and Procedures, University of Colorado (2003)
 10. Code of Student Conduct and Responsibility, Oregon State System of Higher Education, Potrland State University (2002)
 11. Student Code of Conduct, Mount Union College, Ohio, (2004)
 12. Policy on Academic Integrity for Undergraduate and Graduate Student, Rutgers University, (1997)
 13. Student Code of Conduct, University of Idaho, (1998)
 14. Student handbook – Code, St. Claude State University, (2004)
 15. Code of Student Conduct, North Carolina State University, (2002)
 16. Student Code of Conduct, Manhattan College, (2000)
 17. Code of Student Conduct, Ohio State University, (2002)
 18. Library Conduct Policy, Arizona State University Libraries, (2004)
 19. California Code Regulations, California State university, (2004)
 20. Code of Student Conduct, University of Toronto, (2002)
 21. Code of Conduct, University of Illinois, (2004),
 22. Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci, Sveučilište u Rijeci, (2004)
- i dr.

Autorica Etičkog kodeksa za studentice / studente Sveučilišta u Rijeci:

Dr. sc. Snježana Prijic – Samaržija, izv. prof.

Recenzenti:

Dr. sc. Gvozden Flego, red. prof.

Dr. sc. Jasminka Ledić, red. prof.

Dr. sc. Elvio Baccarini, izv. prof.